

SVERIGES VÄG TILL SOCIALISMEN

Sveriges Kommunistiska Partis Program

[Antaget vid SKP:s 16:e partikongress i april 1953]

Företal

När andra världskriget var slut hoppades Sveriges folk att ett nytt samhälle skulle byggas upp med arbete, trygghet och stigande levnadsstandard för alla. Folket skulle bli herre i eget hus och folkets väl skulle gå före storfinansens.

Redan under krigsåren hade de två arbetarpartierna erhållit majoritet i riksdagens båda kamrar. Till denna majoritet knöts förhoppningar om en samhällelig omdaning i socialistisk riktning.

Folkets förhoppningar har emellertid kommit på skam. Den socialdemokratiska regeringen liksom dess efterföljare, koalitionsregeringen av socialdemokrater och bondeförbundare, har bedrivit en politik som i avgörande frågor står i motsättning till folkets verkliga intressen. Sveriges politik har samordnats med det aggressiva Atlantblockets och faran för ett nytt krig har genom de imperialistiska makternas åtgärder ryckt närmare våra gränser. Svenska folkets nationella oberoende är hotat och har delvis redan avyttrats till de amerikanska dollarkungarna. Demokratiska fri- och rättigheter, som folket i hårda strider tillkämpat sig, har börjat raseras.

Den borgerligt-socialdemokratiska politiken har icke skapat den trygghet, som folket eftersträvar. Storfinansens har stärkt sin maktställning och aldrig haft så goda tider som under efterkrigsåren. Fortfarande är det kapitalisterna som bestämmer om ett företag skall startas eller läggas ned. Den fulla sysselsättningen är ingalunda säkrad. Permitteringar, förkortad arbetsvecka utan kompensation, arbetslöshet, har hos arbetarna skapat en stark oro för framtiden och utnyttjas för att pressa ned lönerna.

De väldiga prisstegringarna och skattebördans ökning har hos alla arbetande väckt missräkning och tvivel på att den nuvarande politiska kursen är riktig.

Vid sin 13:e kongress år 1946 manade Sveriges kommunistiska parti de arbetande folkskikten till aktivitet och samling i en demokratisk front för genomförande av ett handlingsprogram som kunde skapa garantier för fred, nationellt oberoende, social trygghet och ekonomiska förbättringar för Sveriges folk.

I det härmed framlagda programmet klargör kommunistiska partiets 16:e kongress hur det svenska folket genom enhet och aktivitet skall kunna bryta den nuvarande politiska kursen och framtvunga en politik, som i folk flertalets intresse bygger upp ett bättre och tryggare samhälle. Den strid som i dag måste föras för att bevara freden, återställa det nationella oberoendet, värna demokratin och trygga arbete åt alla och höjd levnadsstandard leder under utvecklingens gång oundvikligt framåt till brytande av storfinansens makt över det svenska samhället och till skapandet av folkdemokrati och socialism i vårt land.

Sveriges Kommunistiska Parti
16:e partikongressen.

Stockholm 3-6 april 1953.

Inledning

Världshistoriska omvälvningar i samhällsliv, statsformer och styrelsesätt, i sociala och ekonomiska förhållanden, kännetecknar vår tid. Den ryska Oktoberrevolutionens seger inledde en ny epok i mänsklighetens historia — socialismens epok. Sovjetunionens folk börjar redan övergången till kommunismens samhälle, där grundprincipen är: »Av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov». De folkdemokratiska staterna i Europa skapar en socialistisk samhällsordning, och det väldiga Kina har befriat sig från imperialistiskt och feodalt förtryck samt utvecklar sitt samhällsliv på vägar som leder till socialismen. En tredjedel av jordens befolkning har sålunda redan upprättat eller lägger grundvalen för socialismen. Övergången från kapitalism till socialism är en historisk nödvändighet.

Den nutida monopolkapitalismens ekonomiska grundlag är dess strävan efter maximalprofit, som kan uppnås endast genom hänsynslös exploatering och ruiner av de breda folklagren i de egna länderna, genom förslavande och systematisk utplundring av andra folk, särskilt de svagt utvecklade länderna, samt genom krig och genom militarisering av folkhushållningen.

Denna strävan efter maximalprofit skärper kampen om marknader, råvarukällor och strategiska positioner mellan de kapitalistiska staterna. De ökade motsättningarna a kapitalismens värld, i synnerhet mellan Amerikas förenta stater och de övriga imperialistiska staterna, leder till nya krigskonflikter.

Den enhetliga världsmarknadens sönderfall under och efter det andra världskriget har ytterligare fördjupat kapitalismens allmänna kris. Tilltagande politiskt förtryck och reaktion på samhällslivets olika områden präglar utvecklingen i kapitalismens länder. Nya ekonomiska kriser med massarbetslöshet och massnöd är oundvikliga så länge monopolkapitalets välde består.

Det socialistiska systemets ekonomiska grundlag är däremot strävan att maximalt tillfredsställa hela samhällets ständigt växande materiella och kulturella behov genom oupphörlig utveckling av den socialistiska produktionen på grundval av den högsta teknik.

Socialismens system känner varken till utsugning av de egna folken eller utplundring av andra folk. Ekonomiska kriser och arbetslöshet existerar inte. Genom produktivkrafternas oavbrutna och planmässiga utveckling garanteras folken en ständigt stigande materiell och kulturell standard, som ger trygghet åt alla medborgare.

Socialismen leder till bestående fred mellan folken, eftersom själva drivkrafterna till krig avskaffats. Imperialismens förintande avskaffar krigens orsaker liksom rustningar och militarism.

Det monopolkapitalistiska Sverige

Det nutida Sverige är en monopolkapitalistisk stat. På grundval av den starka kapitalkoncentrationen, monopolens herravälde och sammanflätningen av bank- och industrikapital har en klick finansmagnater tillskansat sig den avgörande makten i samhället. Ledningen av de flesta storföretagen har centraliserats hos de finanskapitalistiska grupperna kring de tre storbankerna — Stockholms enskilda bank, Skandinaviska banken och Svenska handelsbanken — vilkas intressen i sin tur är sammanflätade med varandra.

Alla skikt av Sveriges arbetande folk är utsatta för utsugning och utplundring genom storfinansens, som tillagnar sig en allt större del av deras arbetsresultat. Den monopolistiska utplundringen drabbar inte endast arbetare och tjänstemän, utan även små och medelstora jordbrukare och mindre företagare inom hantverk, industri och handel. I sitt arbete, vid sina inköp, under sin fritidsförströelse tvingas hela svenska folket att ge sin tribut till monopolkapitalet. Detta har lagt beslag på en allt större del av förmögenheten och inkomsten i landet. År 1945 ägde en liten grupp, 7,6 procent av befolkningen 87,4 procent av den totala

förmögenheten, medan 81,7 procent av folket helt saknade förmögenhet. Sedan dess har storfinansen ytterligare berikat sig.

Storfinansens makt sträcker sig inte enbart till produktionslivet. Den griper över samhällslivets alla områden: kreditväsen, handel, kommunikationer, det kulturella och politiska livet. Storfinansen behärskar ledningarna för krigsmakten, polisen, rättsväsendet och den statliga förvaltningen; statsapparaten underordnas dess intressen. Storfinansen dominerar propagandaapparaten genom sitt nästan fullständiga monopol över de tekniska propagandaresurserna (förlag, tidningar, film o. s. v.). Även radion verkar i storfinansens intresse.

Det kapitalistiska samhällets bestämmande drag är motsättningen mellan arbete och kapital. Klasskampen mellan utsugare och utsugna är ofrånkomlig. Denna klasskamp kan inte upphöra förrän kapitalismens system avskaffats och en socialistisk samhällsordning uppbyggts.

För att en övergång till socialismen skall bli möjlig måste storfinansens maktställning brytas.

Den svenska arbetarrörelsen

I mitten av förra århundradet skapade Sveriges arbetarklass sina första sammanslutningar för kampen mot den kapitalistiska utsugningen. Inspirerade av Kommunistiska manifestets idéer utvecklade arbetarna dessa kamporganisationer i försvaret mot kapitalets förtryck. När socialismens idéer på allvar började spridas av pionjärerna under 1880-talet, vann de bred anslutning bland arbetarna. Genom den vetenskapliga socialismens förening med arbetarrörelsen fick denna ett stort uppsving och blev den ledande kraften i kampen för demokrati, sociala framsteg och fred. Med arbetarklassen i spetsen kunde fredskampen föras till en historisk seger vid unionsupplösningen 1905.

Starka motsättningar framträdde emellertid mellan olika riktningar inom den socialdemokratiska rörelsen.

Högersocialisterna var revisionister, bekämpade marxismen och sökte driva hela arbetarrörelsen in på en småborgerlig, reformistisk linje. Detta ledde slutligen till organisatorisk splittring år 1917, då den högersocialistiska ledningen utslöt ett antal av ungdomsförbundets ledare. Dessa ställde sig då i spetsen för oppositionen och bildade ett nytt arbetarparti, Socialdemokratiska vänsterpartiet, i maj 1917.

De arbetare, som anslutit sig till det nybildade socialdemokratiska vänsterpartiet, utvecklade detta till ett kommunistiskt parti. Sedan dess har Sveriges kommunistiska parti gått i spetsen i alla viktiga strider, som den svenska arbetarklassen genomkämpat.

De arbetandes kamp under decennier för de två stora reformkraven — åtta timmars arbetsdag och allmän rösträtt — kunde slutligen krönas med framgång 1918. Härtill bidrog i hög grad inflytandet från den internationella revolutionära rörelsen och i synnerhet från Oktoberrevolutionen.

Arbetarmassornas kamp mot det borgerliga styret ledde i början på 1920-talet till socialdemokratins parlamentariska genombrott. De socialdemokratiska ledarna förespeglade arbetarna att socialismen skulle genomföras i vårt land sedan majoritet uppnåtts i riksdagen. Under två årtionden har de högersocialdemokratiska ledarna nu utövat regeringsledningen. Men de har icke infriat sina löften att genomföra en socialistisk samhällsomdaning. Tvärtom har de samarbetat med storfinansen och tjänstgör som förvaltare av det monopolkapitalistiska samhället.

Samarbetet mellan regering, reformistisk fackföreningsledning och storfinans har fått allt fastare former. Fackföreningarnas rörelsefrihet har kringkurits genom antifackliga lagar, genom statsmakternas ingripande mot arbetarna i avtalsrörelser och på andra sätt.

Arbetarklassens kamp för att uppnå en förbättring av levnadsvillkoren har därigenom försvårats. Sociala reformer har genom pris- och penningpolitiken under efterkrigstiden berövats en stor del av sina realvärden. Bostadsbristen har förvärrats. Skattetrycket har kraftigt ökat under socialdemokratins regeringsutövning. En arbetare tvingas numera använda mera än en fjärdedel av sin inkomst till direkta och indirekta skatter.

Borgarklassens företrädesrätt till viktigare ämbeten och tjänster i samhället är orubbad och klassorättvisorna består inom den högre utbildningen. Nio tiondelar av arbetarungdomen har ingen annan utbildning än folkskolan. Endast en av hundra arbetarungdomar tar studentexamen. De högersocialdemokratiska ledarnas tal om »demokratisk socialism» är en falsk beteckning för en politik, som i verkligheten innebär vakthållning kring den kapitalistiska ordningen. De socialdemokratiska arbetarna är däremot anhängare av socialismen.

Under klassmotsättningarnas ständiga skärpning och klasskampens utveckling växer arbetarrörelsens slagkraft. Kommunistiska partiet verkar för att skapa socialistisk målmedvetenhet inom arbetarnas mäktiga rörelse.

Det arbetande folket i vårt land kommer att genomföra socialismen i kamp mot storfinansen och dess medhjälpare.

För fred och samarbete med alla folk

Kampen för varaktig fred är en huvudfråga för det svenska folket. I denna kamp står kommunistiska partiet i främsta ledet.

I den internationella politiken har två läger uppstått — den imperialistiska aggressionens läger och fredens och demokratins läger.

Ett tredje världskrig förberedes under ledning av Amerikas förenta stater, som strävar till världsherravälde. I detta syfte har de amerikanska imperialisterna skapat ett nät av krigsbaser. De har försatt en rad kapitalistiska länder i beroendeställning och dragit in dem i krigsallianser (Atlantpaktens) mot fredens och demokratins läger. De imperialistiska stormakterna för krig mot en rad för sin frihet kämpande folk.

Fredens och demokratins läger med Sovjetunionen i spetsen kämpar för internationella överenskommelser som syftar till att befästa freden, att minska rustningarna och förbjuda bakterie-, atom- och andra vapen för massutrotning av människor. Socialismens länder eftersträvar inte kolonier eller andra folks egendom. Deras politik utgör ett stöd för alla folks nationella frihet och fred. För ett socialistiskt land existerar inga motiv för angreppskrig.

Fredslägrets politik utgår från att socialismens och kapitalismens system kan leva i fred vid varandras sida. Sovjetunionens och de folkdemokratiska ländernas växande styrka och folkmassornas kamp mot krigspolitiken i de kapitalistiska länderna ökar möjligheten att förhindra ett tredje världskrig.

De imperialistiska stormakternas åtgärder stegrar krigsfaran även för Sverige. Återupprustningen i Västtyskland, upprättandet av amerikanska krigsbaser i Danmark och Norge innebär ett direkt hot mot vårt land.

De svenska makthavarna samordnar sin politik med det aggressiva Atlantblocket. Folket måste därför framtvunga en förändring av vårt lands utrikespolitik, så att denna konsekvent främjar en fredlig lösning av de rådande internationella konflikterna.

Sverige får icke medverka i eller understödja organisationer, som verkar i krigets och krigsförberedelsernas tjänst, såsom Europarådet och Marshallorganisationen. Sådant understöd är icke förenligt med en alliansfri-utrikespolitik.

Sverige måste verka för att maktpolitiken ersättes med förhandlingspolitik och att Förenta

nationerna blir en organisation i fredens tjänst. Sverige måste understödja förslagen om minskning av rustningarna och om förbud mot atomvapen, gas- och bakteriekrig samt verka för upprättandet av ett enhetligt, demokratiskt och fredligt Tyskland. Sverige måste stödja kravet om en fredspakt mellan de fem stormakterna, öppen för alla andra stater.

Sveriges folk älskar freden. Den starka stämningen för neutralitet hos det svenska folket är ett uttryck för dess uppriktiga önskan att freden måtte bevaras.

Sveriges folk måste vägra att gå med i anfallskrig mot Sovjetunionens eller andra fredliga länders folk. Vårt stora grannland Sovjetunionen ingrep till försvar för Sveriges fred och självständighet under det andra världskriget. Också i dag utgör den socialistiska statens politik ett stöd för vårt lands fred och nationella oavhängighet.

I försvaret av fredens sak vill Sveriges kommunistiska parti samarbeta med alla fredshängare och understödjer folkens stora fredsrörelse, som strävar att hindra krig och befordra vänskapligt samarbete mellan jordens alla folk.

För nationellt oberoende

Sveriges oberoende och det svenska folkets nationella frihet måste med alla medel försvaras. I försvaret av vårt lands nationella intressen står kommunistiska partiet i främsta ledet.

De imperialistiska makternas politik utgör ett hot mot alla folks frihet. Den amerikanska monopolkapitalismen har förvandlat en rad tidigare oberoende länder till sina vasaller genom ekonomiskt och politiskt tryck och genom förläggning av stridskrafter inom deras gränser.

Även det svenska folket lever under trycket av detta hot mot den nationella självständigheten och freden.

På olika vägar tränger dollarkapitalet in i det svenska näringslivet. Amerikanska kapitalintressen behärskar viktiga industriföretag liksom importen och distributionen av avgörande råvaror. Genom att regeringen anslutit vårt land till Marshallblocket har Amerikas förenta stater erhållit insyn i och inflytande över Sveriges ekonomi. De svenska statsmakterna har förpliktat sig att ge regelbundna rapporter om näringslivets utveckling, att »fastställa och vidmakthålla välavvägda växelkurser», att »underlätta överförande till Förenta staterna för upplagring eller andra ändamål av råvaror av svenskt ursprung», att främja amerikanska kapitalinvesteringar i Sverige, att »underlätta och uppmuntra främjandet och utvecklingen av amerikanska medborgares resor» i Sverige o. s. v. Svensk utrikeshandel underordnas den amerikanska politikens intressen.

De amerikanska herrefolksfasonerna och förmynderskapet gentemot Sverige tar sig uttryck på de mest skilda områden. Vårt land översvämmas av amerikanska kontrollanter och »turister», vilka utan prövning fritt får inresa, medan svenska medborgare underkastas en förödmjukande prövning och ofta vägras inresa i Amerikas förenta stater.

Ett omfattande militärt samröre med staterna i den aggressiva Atlantpakten pågår. Medlemskapet i Europarådet och andra organisationer under det amerikanska kapitalets inflytande begränsar likaså Sveriges oberoende.

Imperialistisk krigspropaganda breder ut sig i tidningar, radio, film. Högre militära kretsar och storfinansens tidningar propagerar för att Sverige inte skall försvara sig mot angrepp från imperialistiska stater.

En fortsättning på den inslagna vägen leder till att det svenska folkets nationella oberoende fullständigt uppges. Försvaret av det nationella oberoendet har sålunda blivit en livsfråga för Sveriges folk.

Alltsedan det nationella enhetsverket genomfördes under Gustav Vasas ledning har Sverige

varit oberoende. Borgarklassen gick under kapitalismens uppgångsperiod i spetsen för att trygga nationellt oberoende och suveränitet.

Borgarklassens nuvarande ledarskikt, monopolkapitalisterna, har emellertid upphört att försvara det nationella oberoendet, som står i motsättning till deras kapitalintressen.

Därför måste arbetarklassen, som är nationens kärna, ställa sig i spetsen för försvaret av det nationella oberoendet. Hela folket måste dragas med i kampen för att frigöra vårt land ur det förnedrande beroende av det amerikanska monopolkapitalet, i vilket det försatts genom storfinansens och de högersocialdemokratiska ledarnas politik.

Vårt folk och vår svenska kultur måste skyddas mot den vålds- och krigspropaganda, som sprides främst genom importerade filmer och tryckalster. Den svenska handelspolitiken måste omläggas, så att den bidrar till genomförandet av en oberoende politik.

Den avgörande betingelsen för ett framgångsrikt försvar av den nationella friheten mot angripare utifrån och mot inhemska förrädare är folkets egen kamp. För att de ekonomiska och militära resurserna skall kunna brukas till försvar av vårt lands oberoende krävs en självständig utrikespolitik och demokratisering av försvarsmakten.

Arbetarklassen i alla länder har ett gemensamt intresse av att störta kapitalets makt och bygga socialismen. Därför är arbetarklassen solidarisk med socialismens förkämpar i alla länder. Denna proletära internationalism, som är ledstjärnan för kommunisternas politik, utgör en förutsättning för sund patriotism. Kommunisterna hävdar alla folks rätt till självbestämmande och har i alla länder visat sig vara de mest hängivna patrioterna. Om vårt folk förlorar sin nationella självständighet försvåras den sociala befrielsekampen. Nationell frihet är en av betingelserna för socialismens genomförande.

För demokrati

De demokratiska fri- och rättigheterna måste försvaras och utbyggas. Kommunistiska partiet står i denna kamp i främsta ledet.

Under kampen mot det gamla feodalsamhället framträdde borgarklassen som förkämpe för demokratiska rättigheter, vilka underlättade dess erövring av samhällsmakten. Tryckfrihet, yttrandefrihet, näringsfrihet och andra reformer, vilka var nödvändiga för kapitalismens utveckling, genomfördes.

Men denna demokrati var borgarklassens demokrati. Arbetarklassen var praktiskt taget ställd utanför och kämpade för att bli delaktig av de borgerligt-demokratiska rättigheterna, rösträtt, föreningsrätt, strejkrätt och andra reformer, vilka var nödvändiga för arbetarrörelsens utveckling. De reaktionära krafterna motsatte sig arbetarnas krav, men i förbund med borgarklassens liberala skikt lyckades det arbetarklassen att genomdriva reformer som gav den formell jämlikhet med övriga klasser i fråga om medborgarrätten i det borgerliga samhället.

Dessa reformer gav dock inte arbetarklassen reell jämlikhet med övriga klasser i samhället, därför att kapitalets makt lämnades orubbad.

Det inflytande på vissa av samhällslivets områden arbetarklassen trots allt tillkämpat sig på den borgerliga demokratins grund kommer allt mera i motsättning till de kapitalistiska monopolens herravälde. Därför urholkar storfinansens och de högersocialdemokratiska ledarnas hjälp den borgerliga demokratin. Strejkrätten kringgärdas av lagparagrafer som försvårar för arbetarna och tjänstemännen att effektivt använda detta vapen i kampen för sina intressen. Brevhemligheten är upphävd, telefonsamtalen avlyssnas och hemfriden avskaffas genom den okontrollerade makt som lagts i hemliga polisens händer. Provokationer mot medborgarna och spioneri genom hemliga agenter på arbetsplatserna hör till de antidemo-

kratiska krafternas arbetsmetoder.

Riksdagens grundlagsenliga beslutanderätt göres illusorisk genom fullmaktslagar och genom godtyckliga regeringshandlingar.

Storfinansen har kastat demokratins fana över bord — folket måste höja den och föra kampen för demokratin till seger. De demokratiska rättigheterna måste försvaras, utbyggas och fördjupas. Borgarklassen skapade den borgerliga demokratin i kamp för sina intressen. Det arbetande folket skapar i kamp för sina intressen en ny, en högre demokrati — folkdemokratin.

Vägen till socialismen

Storfinansens välde i vårt land måste brytas. Den avgörande makten i samhället måste berövas den kapitalistiska minoriteten och läggas i folkets händer. Endast socialismen kan säkra arbete, stigande välstånd och trygghet åt Sveriges folk. I kampen för socialismen står kommunistiska partiet i främsta ledet.

Alla hittillsvarande väsentliga samhällsreformer har kunnat genomföras först sedan det arbetande folket satt tillräcklig styrka bakom sina krav. Det är massornas aktiva kamp för sina intressen som tvingat reaktionen till eftergifter.

Socialismen kan förverkligas endast genom de svenska folkmassornas kamp under arbetarklassens ledning. Förändringar i vårt lands inre förhållanden måste ske i enlighet med folkets vilja och icke påtvingas genom ingripande utifrån. Den sociala frigörelsen måste vara de arbetandes eget verk.

Övergången till socialism försiggår under de villkor och i de former, som betingas av varje lands historiska utveckling och särskilda förhållanden.

I vårt land spelar de folkliga organisationernas stora omfattning och det svenska folkets demokratiska kamptraditioner en viktig roll för den fortsatta frihetskampen och samhällets socialistiska omdaning.

Den svenska riksdagen är ett historiskt resultat av folkets kamp för frihet och självbestämmanderätt. Dess makt begränsas dock genom storfinansens välde. Dess nuvarande sammansättning motsvarar icke folkets verkliga intressen. Genom att utveckla kampen för sina ekonomiska och politiska intressen, för fred och nationellt oberoende, genom enigt framträdande i de allmänna valen kan folket omvandla riksdagen till ett demokratiskt maktorgan i kampen mot storfinansen och upprätta en folkregering. Folkregeringens uppgift är att leda utvecklingen till folkdemokrati och socialism.

Statsapparaten demokratiseras för att kunna tjäna folkets intressen. De breda folkmassorna deltar i förvaltning och kontroll i de statliga organen, i länen och kommunerna. Arbetarklassen i förbund med bönderna, tjänstemännen och andra exploaterade folkgrupper övertar den statliga ledningen av samhället.

Storindustri, banker, gruvor, försäkringsväsende och stora privatägda kommunikations- och distributionsföretag överföres i hela folkets ägo. Staten kan ge ersättning åt förutvarande ägare av företag, som gjorts till folkegendom, om de lojalt underordnar sig folkregeringens politik.

Den socialistiska nationaliseringen krossar storfinansens makt och lägger grunden för en planhushållning, som träder i stället för anarkin och kriserna i produktionslivet under kapitalismen.

Denna nationalisering skiljer sig helt från förstatliganden under kapitalismen. Den innebär att folket blir ägare till de rikedomar som det självt skapat genom generationers arbete. Nationaliseringen blir en hörnsten i folkregeringens ekonomiska politik, som har till syfte att

förvandla Sverige från ett kapitalistiskt land till ett socialistiskt.

Produktionen bestämmas under socialismen av det arbetande folkets behov. Det socialistiska produktionssystemet, under vilket de arbetandes skaparkraft och personliga initiativ frigöres, är effektivare och ekonomiskt fördelaktigare för folkflertalet än det kapitalistiska systemet med dess planlöshet, kriser och krig.

Folkregeringen och riksdagen måste stödja sig på det organiserade folkets makt, då stor-kapitalisterna inte frivilligt kommer att avstå från sina privilegier, sin makt och sina rikedomar. Massorna i fackföreningarna, kooperationen, de kommunistiska och socialdemokratiska partierna kommer att kämpa samman med andra framstegsvänliga krafter för en socialistisk omdaning. Genom att alla arbetande folkgrupper förenar sina krafter under arbetarklassens ledning, skapar de en makt, stark nog att besegra storfinansen och krossa varje försök från dess sida att med våldsamma medel, statskupper, väpnat uppror eller sabotage återerövra förlorade privilegier och tidigare maktställning.

Kommunistiska partiet liksom hela det arbetande folket vill en fredlig omdaning av samhället och kommer att med kraft hävda folkets demokratiska rättigheter gentemot alla som motsätter sig dess vilja.

De fackliga organisationerna erhåller en avgörande funktion i folkhushållningen och samhällslivet. De kommer att delta i uppgörandet av de ekonomiska planerna och i ledningen för företagen. Lagstiftning och andra åtgärder riktade mot de fackliga organisationerna avskaffas. Deras rätt att sluta avtal om löner och arbetsvillkor garanteras.

Alla inom ett företag anställda arbetare, arbetsledare, tjänstemän och tekniker ges rätt till verklig kontroll och medbestämmande i företaget.

Tjänstemännen, som till större delen befinner sig i samma ekonomiska läge som arbetarklassen, kommer att samverka med arbetarna för socialismens genomförande.

Bönderna, arbetarklassens främsta bundsförvanter i kampen mot storfinansen, kommer att befrias från de kapitalistiska trusternas och monopolens utplundring samt avlastas skuld- och räntetrycket. Deras behov av jord och skog tillgodoses. De arbetande böndernas bruks- och besittningsrätt till jorden tryggas. Jordbrukskooperationens fortsatta utveckling understöds. Landsbygdens befolkning ges ökade möjligheter till utbildning och kulturellt liv.

Fiskarbefolkningens levnadsvillkor förbättras genom stöd åt dess kooperativa sammanslutningar och genom rationalisering av fiskerinäringen.

Hantverkare, småföretagare och småhandlare befrias från monopolkapitalets tryck och tillförsäkras fri yrkesutövning.

Kooperationen kommer att spela en viktig roll för folkets försörjning. Producent- och konsumentkooperativa företag kommer att uppmuntras och lämnas hjälp för sin utveckling.

Yttrandefrihet, tryckfrihet, mötesfrihet och församlingsfrihet utvecklas till verkliga rättigheter för de breda folklagren. Kapitalisternas inflytande över pressen, radion, filmen och andra opinionsbildande organ avskaffas och dessa ställs i demokratins tjänst. Alla demokratiska, politiska, fackliga, kooperativa och andra folkliga organisationer ges rätt att uppställa kandidater och delta i de allmänna valen. Allmän, lika och direkt rösträtt införes för alla medborgare från 18 års ålder.

Personlig okränkbarhet och rättssäkerhet garanteras medborgarna. Religionsfrihet genomföres. Förföljelser mot människor på grund av deras religion eller ras bestraffas.

Rätt till arbete, vila och utbildning garanteras.

Betryggande socialersättning skall utgå till alla som på grund av ålderdom, sjukdom, invaliditet eller havandeskap blir helt eller delvis oförmögna till arbete. All sjukvård blir fri.

Bostadsfrågan läses och hyrorna sänkes genom samhälleliga åtgärder.

Kvinnorna erhåller lika rättigheter med männen. Likalönsprincipen genomföres. Alla begränsningar av kvinnornas rättigheter avskaffas, de må gälla skolbildning, yrkesval eller befordran.

Moderskapet får samhällets fulla skydd. Husmödrarnas arbete underlättas och rationaliseras, Genom anläggandet av barnkrubbor och barndaghem underlättas kvinnornas deltagande i produktionen och samhällslivet. För familjen skapas möjlighet till ett verkligt hemliv och harmoniska betingelser för individens utveckling och förkovran.

Barn och ungdom måste i första hand ägnas samhällets omsorg. Ungdomens inträde i produktiv verksamhet kommer icke längre att vara beroende av de kapitalistiska konjunkturen. Alla tillförsäkras fri yrkesutbildning och den högre undervisningen göres oberoende av ekonomiska hinder. Skolväsendet utbygges. Ungdomens fritidsproblem löses genom ett system av klubbar, studiehem, samlingslokaler, idrottsanläggningar och andra anordningar för dess andliga och fysiska fostran.

Vår svenska kultur med dess för folket dyrbara skatter utvecklas i demokratisk, folklig och framstegsvänlig riktning. Den fysiska kulturens utveckling måste härvid ägnas omsorg. Allt stöd skall ges åt vetenskapen och kulturen för att berika hela det svenska folkets liv.

Sveriges kommunistiska parti har inga intressen som skiljer det från de arbetande klasserna i vårt land. Det har övertagit de bästa traditionerna från den svenska arbetarrörelsens långa kamp för fred, demokrati och socialism. I spetsen för folket kommer Sveriges kommunistiska parti, som kämpar i enlighet med Marx', Engels', Lenins och Stalins lära, att leda denna kamp till seger.

Allt detta kan folkmakten genomföra, därför att den företräder folkets intressen och bygger på dess aktiva stöd.

Kommunistiska partiet och Sveriges folk

Sveriges arbetande folk — arbetare, bönder, tjänstemän, utövare av fria yrken och småföretagare — utgör den överväldigande majoriteten av nationen och representerar en politisk kraft, som kan besegra monopolkapitalisterna samt upprätta verklig folkmakt i landet.

Ännu är denna kraft splittrad. Splittringen måste övervinnas och massorna samlas på grundval av sina gemensamma intressen av fred, nationell frihet, demokrati och socialism.

I kampen för freden, den nationella friheten och de demokratiska fri- och rättigheterna liksom i den sociala och ekonomiska kampen över huvud taget vinner de arbetande massorna de erfarenheter, den sammanhållning och slagkraft, som utgör en betingelse för genomförandet av de väldiga uppgifter historien ställt på dagordningen. Kapitalismen kommer att gå under, när folket tar upp den avgörande kampen för sin frihet och rätt.

Kommunistiska partiets program visar de arbetande massorna i vårt land vägen till den enhet, som skall föra dem framåt i kampen för ett fritt, starkt och lyckligt Sverige.

Kommunistiska partiet låter sig i sin verksamhet ledas av marxismen-leninismens grundsatser, vilka utgör en vetenskaplig sammanfattning av lagarna för samhällsutvecklingen.

Lästips

[Vänsterpartiets princip- och handlingsprogram 1944 t.o.m. 2004.](#)

Knut Bäckström: [Svenska arbetarrörelsens programdiskussion \(1943\)](#)

[Kommunisternas nya program. Programkommissionens förslag \(1944\)](#)